

TRÄLAR UNDER PENNINGEN / SVED

Klassiker på turné 2017 – Tips för skolor och grupper

Två av Ateneums mest älskade klassiker – Helene Schjerfbeck's *Konvalescenten* (1888) och Eero Järnefelts *Trälarna under penningen / Sved* (1893) – turnerar sammanlagt i elva finländska konstmuseer för att hedra jubileumsåret Finland 100. *Konvalescenten* visas i Mariehamn, Tammerfors, Karleby, Kemi, Enare och Raumo. *Sved* kan ses i Åbo, Tavastehus, Villmanstrand, Joensuu och Jyväskylä.

I materialet kan du hitta något att fundera på, förslag till diskussionsämnen som man endera kan göra i museet, i skolan eller hemma, före eller efter ett museibesök. Konstmuseet Ateneums konstverk kan användas som bas i samband med undervisningen i bildkonst, men också i annan undervisning (historia, modersmål och litteratur, främmande språk). Vi föreslår att ni låter konsten inspirera er till fria associationer och till att ge en bakgrund till Finlands och världens historia, eller till att se paralleller mellan konsten och betraktarens egen vardag.

EERO JÄRNEFELT (1863-1937)

Trälarna under penningen / Sved, 1893

Olja, 131 x 164 cm

Finlands Nationalgalleri / Konstmuseet Ateneum

Foto: Finlands Nationalgalleri / Yehia Eweis

Målningen beskriver en gammal odlingsform.

Genom svedjebränning, det vill säga genom att bränna träd, röjdes bördig odlingsmark. Järnefelt målade delvis jordbruksarbetarnas tunga arbete i Savolax på platsen där sveden pågick, men allt eftersom arbetet framskred använde han sig också av fotografier han tagit av modellerna och

landskapet. På sveden hade han även fotograferat 14-åriga Johanna Kokko som blev modell för flickan på målningen. Verket fick sin finska titel *Raatajat rahanalaiset* från en strof i folkeposet *Kalevala* som på svenska lyder: *Pohjagårdens legopiga*.

De realistiska och naturalistiska strömningarna som rådde på konstfältet i Europa nådde också Finland. Istället för att idealisera skulle motivet målas utan att dölja fattigdom eller vanförhet.

Målningen vädjar till folks känslor, och redan när målningen hade blivit färdig väckte den diskussion om den fattiga befolkningens rättigheter. Den hör till de mest samhällskritiska finländska folklivsskildringarna. Verket är Järnefelts mest kända och en av ikonerna från den finländska konstens guldålder.

#sved

ATENEUM

TIPS FÖR DISKUSSION OCH UPPGIFTER

Välj några av följande frågor och fundera på dem medan ni ser på målningen eller på ett fotografi av den.

1. Vad fäster man sig först vid på bilden? Varför det?
2. Vad händer på bilden?
3. Vad männe har hänt innan och vad kan hända efteråt?
4. Om du gav bilden ett namn, vad skulle den heta?
Ta sedan reda på vad konstnären kallar sin bild: vad talar namnet om för dig?
5. Personen (eller personer) på bilden: Vad kan du dra för slutsats utgående från personens ansikte, min, gest, ställning eller kläder? Vad tror du personen tänker på?
6. Kan du avgöra var och när målningen är gjord? Motivera.
7. Vad är vackert (och motsatt: vad är fult)?
8. Finns det i ditt eget liv något som också finns på bilden? Är det något du känner igen?
9. Bildvinklar: hur är bildens komposition uppbyggd, människorna, det övriga?
Ser man motivet rakt framifrån, nerifrån eller uppifrån?
10. Hur har ljus och skugga använts – hur inverkar det på stämningen?

LADDA NER, STAJLA OCH ANIMERA!

Bilder på målningarna kan laddas ner från Nationalgalleriets Flickr-webbplats på adressen:
<https://www.flickr.com/photos/finnishnationalgallery/>

Bilderna får användas fritt för eget behov så långt fantasin räcker!

YTTERLIGARE TIPS OCH UPPGIFTER: www.klassikotkiertueella.fi

Gå in på vår webbplats www.klassikotkiertueella.fi och se på kortfilmerna om målningarna. Där finns också uppgifter om den konstturné Ateneum producerar samt evenemang under resans gång.

#klassikerpåturne #sved